

faa Kirkeaaadsprotokollerne udleverede, vil Kultusministeren, som jo dog ikke har nogen Forpligtelse til at offentliggøre Kirkeaaadets Protokoller, sige Nej. Nej, vi behøvede der- til Flertallets Hjælp, i alt Fald den Del af Flertallet, hvortil den ærede Ordfører hører, og naturligvis endnu mere Hjøres, hvis vi kunde faa dets Hjælp, for at kunne lægge et Tryk paa den højtærede Kultusminister og derved gennem faa disse Protokoller frem. Derfor affendte vi ikke Forespørgslen, det er vel ogsaa ret sjældent, saa vidt jeg er kendt med Udvalgenes Arbejder, at det er Mindretallene, der indsende Forespørgsler; derfor er det ikke flet.

Jeg tror, at denne Sag har sin Inter- esse, og derfor har jeg dvælet saa længe ved den, thi det, der her faktisk er flet, er, at Flertallet i Udvalget har vækket over den højtærede Kultusministers Kirkeaad ved at forhindre, at Oplysninger om det kom frem; og det har ogsaa for Befolkningen sin Inter- esse, at det ikke er lykkedes den ærede Ord- fører eller hans Ven fra Stubbeboing (N. S. Larsen) at afkræfte noget af det, jeg i den Anledning har sagt.

N. S. Larsen: Hvis det ærede Med- lem, som nu satte sig, ligesom jeg i sin Ung- dom havde læst Balles Lærebog, saa vilde han ikke nu have været i Uklarhed over det Punkt, vi to have diskuteret, nemlig, at man kan synde i forskellige Grader. Alle ærede Medlemmer, der have lært Balles Lærebog, vide, at den indskræper os, at „alle have vi syndet om end i forskellige Grader“. Det ærede Medlem staar paa det temmelig primitive Standpunkt, at han mener, at ulovligt er ulovligt, det er Hip som Hav. Men jeg maa tillade mig at sige, at det er et for en Lovgiver og navnlig for en fler- aarig Lovgiver alt for naivt Standpunkt. Thi Ulovligheden har virkelig meget forskel- lige Grader, og det har det ærede Medlem jo for Resten selv oplyst (Afbrudelse af Penna og Jensen). Det ærede Medlem for Middelfart, siger „Profurator“, men dette hører herten til Profurator eller Præste- lærdommen, det hører simpelthen til den po- litiske Børnelærdom. Det ærede Medlem fra Vangeland bemærkede, at Jærnbaneraadet er „uden Lovhjemmel“, derfor er det efter vor Betragtning ulovligt; men Kirkeaadet er ikke blot „uden Lovhjemmel“, men i positiv Strid med Loven, oven i Købet med en Grundlovsparagraf. Jeg skulde dog tro, at det gør en meget væsentlig Forskel. Dertil kommer, som alt sagt, at Jærnbaneraadet kun begrænser Indenrigsministeren paa det administrative Omraade — det er ikke rig-

tigt, ikke lovligt, at det gør det — medens Kirkeaadet er oprettet med det Formaal at begrænse Kirkeministeren ikke blot paa det administrative, men ogsaa paa det legislative Omraade, og den hele Ordning er saa meget forkasteligere, som vi jo have en Grundlovs- paragraf, der siger, at Kirkeis Forfatning ordnes ved Lov, altsaa ikke ad administrativ Vej. Det tør jeg altsaa betragte som erkendt af alle, der have stænket denne Sag nogen Overvejelse, at der er Forskel paa Ulovlig- heden. Og ligesom det ulovlige kan have forskellige Grader, saaledes kunne ogsaa ærede Medlemmer forsynde sig i forskellige Grader over for det ulovlige. Det ærede Medlem fra Vangeland har forsyndet sig paa værste Maade. Det har det ærede Medlem gjort, og jeg tror, at det her er gaaet ham, som nylig nogle af hans nærmeste Menings- fæller paa et beslægtet Omraade; han er kommet for Skade, og det hjælper ikke, at han søger at klare sig fra Skaden. Jeg ind- rømmer, at man ikke her kan bruge Paral- leller fra Fæstningen og Gendarmene; alt dette lader jeg ligge. Jeg vil ikke spille et Ord paa slige Sammenligninger, som det ærede Medlem har opholdt sig ved; men jeg vil blot pointere, at Kirkeaadet er en Institu- tion, der er oprettet med den Opgave at give Raad, det er Institutionens Mission her i Livet, og naar man saa fra Rigsdagens Side hører Trang til at faa disse Raad at høre, ved en foreliggende Sags Afgørelse, saa paastaar jeg, at det er in optima forma en Anerkendelse, en udmærket Anerkendelse af denne raadgivende Institution.

Scharling: Det ærede Medlem for Svendborg Amts 6te Valgfres (Brandes) refererede min Udtalelse for, som om jeg skulde have antaget, at vi fra vor Side havde været bange for, at det ærede Mindretal ved at se Kirkeaadets Protokoller skulde finde Argu- menter mod denne Sag. Jeg udtalte aldeles ikke noget saadant, jeg har ikke haft saa ringe Tanker om de Herrers Fantasi og Indsigt i denne Sag, at det skulde være nødvendigt for dem at ty til Kirkeaadets Protokoller for at finde Argumenter mod Sagen. Jeg udtalte ganske det modsatte, jeg udtalte, at jeg indrømmede, at der havde været en Chance for at faa de Herrere til at alliere sig, dersom de muligvis skulde se af Kirkeaadets Protokoller, at det var imod denne Sag. Men det var noget ganske andet end det, den ærede Folketingsmand bemærkede.

Lauridsen: Jeg vilde gerne gøre en Bemærkning til de Udtalelser, der fremkom fra det ærede Medlem for Maribo Amts